

dopisa mnenje ni občno, temuč le dopisnikovo, kojega jako kratek pogled ne pozna dobrot ožje zveze večjih važnih krajev, ter se boji, da bi na novi železnici kaknega drugega človeka vidil, kakor samega sebe. — Njemu naj bo tudi resnica povedana, ako nje še ne vé, da ni blizu kraja, v katerem bi se toliko z židovi imelo opraviti, kakor v Šoštanju. Kaj bo pa potem? — Zatoraj zana-prej le mirno in varčno, da se nam vsem kaj ne pripeti; da bi še n. pr. dalj časa z našim „Steierwagrinam“ mogli zadovoljni biti. Trkajmo rajši složno proseči vsi na pravem mestu — in če se nam sreča odpre, bomo lahko tudi složno zapeli; „Bliža se železna cesta, — nje se, dragi, veselimo; — iz Mozirja v bližnji Šoštanj, — kakor ptiček poletim.“

Iz Ljutomera. Kakor po naključbi naletel sem danes na štev. 16. dunajskega časopisa „der Grundbesitzer.“ List kaže na škandalozne razmere, katere se po protinarodni, krivi politiki našega okr. glavarja vedno v večjem številu stvarjajo.

Rečem, da Slavjan, da posebno Slovenec ima uzrokov dovolj, da se vsakega človeka, ki pred svoje navadno zaime še besedico „von“ stavi kolikor mogoče ogiblje. Vsaj nas pri mnogobrojnem številu takih nemških „von“ ravno ta besedica spominja, da so bili in še so naši narodni nasprotniki. Nasprotje do nas, zaviranje našega napredka jim je spravilo plemenitaštvo. Koliko imen bi tukaj lahko navedel, ko bi mi le vsa taka imena ne bila preveč ostudna! Danes hočem samo ravnanje nekovi plemenitašev pri in v Ljutomeru na podlagi omenjenega časopisa nekoliko razjasniti. Misli si, dragi, da sedita v okrajni komisiji za uravnanje zemljišnega davka dva „ritterja von“ ki tamošnjega g. geometra silno silno sovražita, ker ta ni — plemenitaškega pokolenja in ker se drzne imena slovenskih vasi okoli Ljutomera v slovenščini pisati.

G. Premiersteinnu mora budo sitno biti, da se mu hoče tudi v tej komisiji slovenščina viniti!

„Človek bi znorel, ako premišljuje, da slovenščina že celo v c. kr. uradnije sega. In celo uradniki, reci c. kr. uradniki, se predrznejo gojiti narodni duh, narodni čut! Danes morem braniti okr. šolski svet pred slovenščino, jutraj pa že moram tožiti geometra, da mi slov. vasi zapisuje po vsej sili v slovenskem pravopisu. Kaj sirota hočem početi? — Dajmo geometra v disciplinarno preiskavo! — In Spirk in sodrug pl. Hempel mogočno prikimneta. Nasvet obvelja. — In sedaj kako priščno veselje za me, pa tudi kaka neistina, ko sem 15. nov. v kom. seji naznanil, da je geometer g. Augusta v disciplinarni preiskavi.“ — Ker pa g. Premierstein ni Bog in Hempel njegov prerok, bil je ves trud zastonj. Premierstein je obračal, namestnija pa obrnila in „wenn es beisst, der kratze sich — die lange Nase.“

Sicer bi ta škandal slov. občinstvo malo zanimal, ako se v tej komisiji nebi obravnavale naše

denarne razmere, ako ta nabi imela dolžnosti, da naše dohodke vestno in mirno preceñi. Gotovo je, da bodo slov. vsem njihova slov. imena ostala, naj se Premierstein za §. 19 osnovnih postav briga ali ne. Zato smo mu porok mi in naše ljudstvo, samo to nas skrbi, da nebi v omenjenih sejah one hladnokrvne stvarnosti pogrešali, katera je nepogojno potrebna. Sicer bi pa najbolj želeli, da bi g. Premierstein brž prišel na boljše službo — proč od nas!

Od Pesnice. (Odgovor na poslano v „Marb. Ztg. št. 134). Nekoga dneva je bil volk pri kralju zverin, levu, zatožen, da je edino ovce nekemu siromaku raztrgal. Zato na odgovor poklican, pride pred leva. Tožba se mu naznani. Kedar jo volk sliši, začne kričati: „to je laž, obrekovanje“, akoravno še mu je kost v goltu tičala in je žrelo imel krvavo. Te besede volka niso opravičile, ampak bil je obsojen, in medved je dobil povelje, ga raztrgati. Z enakimi besedami zagovarja g. Kassessnig, zdravnik pri Pesnici — takov je podpis — „padarja z zelenimi hruškami“. Ali to nič ne dokaže, zato dopisnik ostane pri tem, kar je takrat pisal.

Gledé drugega dopisa v slov. Gosp. pa se tožite sami, da niste šli k bolniku, kedar ste bili poklicani. Sodite sedaj sami: kaj bi Vi rekli, ako bi bili nevarno bolni in bi poslali po zdravnika, ta pa bi rekel: „ne morem zdaj iti, ker moram poprej za srenjo N. zapisnik napraviti“ — ali če bi, kedar je bolniku zelo sliša, zdravnik kričal: ne grem, ker je poprej drugi vračil? Le sodite sami!

Ako zdravnika, kateri je navadno bolnika vračil, ni doma, ali pa oddaljen, se pokliče v sili bližnji, da bolniku vsaj začasno pomaga, kakor vé in zna. Čuda se mi zdi, kako zamorete enako pisati!

Za zdaj pa še pristavim, da se zelo motite, ako mislite koga z ovakimi poslanimi v „Marb. Ztg.“ postrašiti. To vsakega tako malo ustraši, kakor vrano „ded v kuruzi“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zarad goljufije zatoženi Brandstetter je poslanstvo za mesta Maribor, Ptuj, itd. odložil 27. nov. in že se glasijo nasledniki: znani prusak in lutrovec Reuter, potem dr. Duhač in pa dvorni svetovalec baren Gödl. Kedar Brandstetter odloži poslanstvo v deželni zbor štajerski, kamor so ga kmetski nemškutarji volili, se boče neki oglasiti za kandidata znani „baverski kmet.“ No, tega nam je še treba! — Zaželjena sloga med Staro- in Mladoslavenci v Gorici in Primorskem je že toliko, kakor na subem. — Na Českem in Moravskem pošiljajo zaporedom prošnje do državne zbornice za večjo colnino na tuje blago. — V Gradcu se je začela grozno velika pravda zoper nevernika Taušinskega, bivšega profesorja v Mariboru in potem voditelja nezadovoljnih delav-

cev. Tožen je na veleizdajstvo. — Razve ministra Lasserja mislijo neki še 3 odstopiti, le Stremajer se trdno drži. Razprava o proračunu za l. 1876 se je na Dunaju začela. Vpisanih je mnogo govornikov, med njimi tudi naš g. Herman. Ministrom se očita, da niso dobro računili in da ne bode zmanjkalo na leto 30, ampak 61 milijonov. Štajerski poslanci so zahtevali železnico iz Hartberga v Radgono, Ormuž in Novi. Vojni minister jih podpira.

Te dni so dokončali zlivanje 100 novih Uhačijevih kanonov. Morebiti jih bomo skoraj uporabili.

Vnanje države. Ruskega cesarja obiskat je je naš nadvojvoda Albreht odpotoval. Pravijo, da to veliko pomeni. Pruski liberalci so se Bismarka že navolili in se bojijo, da zviti mož kedaj z njimi ne dela tako, kakor sedaj s Katoličani. Grki so 2 ministra na tožno klop posadili, ker sta škofijske sedeže za visoke denarje prodavala in sicer za svoj žep.

V Hercegovini je junaški Peko Pavlovič Turke na potu nenadno prejel, jih več 100 pobil, 300 pušek pobral in 800 glav živine vzel. Vojvoda Ljubibratič je ranjen in je odšel v Dubrovnik.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVIII.

Naša pot dalje je bila na eskvilinski hrib, kjer stoji mnogoznana bazilika Marije snežne ali Marija večja — S. Maria Maggiore — ker je med vsemi 80 Marijinimi cerkvami v Rimu največja in morebiti tudi najstarejša med vsemi na svetu. — Imenuje se Marija snežna — S. Maria ad nives — od sledeče prigodbe. Sred 4. stoletja ob času papeža Liberija sta v Rimu živela 2 pobožna zakonska v obilnem premoženju; bila sta brez otrok. Sklenila sta tedaj Marijo za dedičino svojih zakladov postaviti; le kako bi se to najlepše zgodilo, nista vedela. Obrneta se v molitvi do Marije in jo prosita, da jima svojo željo razodene. V spanju je bilo obema, pa tudi papežu naznanjeno, naj na mestu, kjer bo v jutru sneg ležal, cerkev postavita. V jutru 5. avgusta v največji vročini je res bil s snegom*) pokrit prostor, kjer zdaj krasna bazilika Marijino slavo oznanjuje. Vsako leto se 5. avgusta slovesno obhaja praznik Marije snežne, in na spomin mične dogodbe med božjo službo iz višine na glave pobožnih sipljejo bele cvetlice, katere kakor kepice snega po cerkvi rahlo padajo.

Pred cerkvo na visokem stebru stoji krasna Marijina podoba; stebri je iz nekega paganskega tempelja.

Po širokih stopnicah smo stopili v predsveetišče, ki je na stebre naslonjeno; vrh njega je lični mostovž, iz katerega papež na praznik Marije

vnebovzvetja slovesno apostolski blagoslov delijo. Na desno so zadidane sv. dveri. Znotranji del je poln krasote in blišča, ki človeka presune, kader vstopi. Sree res čuti, da je na svetem prostoru. Obok zalšajo mozajik — slike iz Marijinega življenja. Cerkev je razdeljena v 3 ladje, ktere močni stebri iz belega marmorja nosijo.

Ferdinand, kralj španski, je prvo zlato, ki ga je iz Amerike dobil, za pozlačenje oboka podaril. Štirje stebri iz porfirja, okinčani s pozlačenim listjem nosijo baldahin, pod katerim stoji papežev altar. V raki iz porfirja, ki je pod altarjem, je neki počivalo truplo pobožnega patricija Janeza, ki je ustavnik ove cerkve; zdaj je v njej shranjeno nekoliko od trupla sv. apostola Matije in več drugih svetnikov. Pred papeževim altarjem je konfesijon; tla so s krasnim marmorjem pokrita; svetijo se, kakor zrcalo, in ravno tukaj so si sedanjí papež Pij IX. svoj grob izbrali; tam želijo počivati; grob je z marmornato ploščo pokrit in se da dobro spoznati. Za altarjem v konfesijonu se shranjuje zaklad ove cerkve, in sicer: 5 desek, od betlehemskih jasic s trohico sena, na katero je bilo nabeško dete položeno, v glažovnatí omarici, okovani s čistim zlatom in srebrim. Na večer 23. grudna vsako leto se za očitno počaščenje vernikom izpostavi in ostane izpostavljeno 24. in 25. Na desno od konfesijona leži zala kapela sikstinska; ime je dobila od Siksta V., ki jo je postavil. Oko se ne more dovolj nagledati krasnega tabernakelna za presv. Reš. Telo. Nosijo ga podobe angelov. V tej kapeli počivlje truplo sv. Jeronima in nektera trupla nedolžnih otrok, od Heroda pri Betlehemu pomorjenih. Na levo je borghesijanska ali pavlinska kapela, ktero je Pavl V. iz roda Borghesov postavil; v njej nad altarjem se čuva obče znana čudovita slika Marije, ktero je po sporočilu nabarval sv. Luka. Ob času sv. Gregorja Velikega l. 590 v strašnem pomoru so jo v pokorivni procesiji po mestu nosili; enako tudi l. 1837. zavoljo hude kolere, in 1860. zavoljo krvave vojske. Slika je navadno zakrita. Zunanjo cerkev kinči po laški šegi izdelan, nenavadno špičast zvonik in 2 široki kupli.

(Nastavek prib.)

Prečastiti in blagorodni gospod

Martin Strajnsak,

dekan in nadžupnik v Hočah!

1. decembra se je po mnogo stoletjih posvečena zveza podpisanih župnij s prečastito Hočko dekanijo sicer razvezala; pa naša udanost, spoštovanje in ljubezen do svoje matere, preslavne dekanije v Hočah, in posebej do Vas, prečastiti in preljubljeni gospod dekan in nadžupnik! ostane nerazrušljiva. Bog Vas živi!

Župnijsko predstojništvo Matere Božje v Rušah, Device Marije v Puščavi, sv. Lovrenca pri Koroški železnici, in sv. Jakoba v Lembahu.

*) V Rimu sneži redkokrat in sneg nikoli ne obleži.